

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16.06.2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Winkler-Galicka

Sędziowie: SSO Leszek Matuszewski (spr)

SSO Dariusz Śliwiński

Protokolant: st. prot. sąd. M. K.

przy udziale Prokuratora Macieja Nowaka, po rozpoznaniu w dniu 9.06.2015r. sprawy **M. J. (1), K. G. i A. Z. (1)** oskarżonych o popełnienie przestępstw z art. 279§ 1kk i innych, na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych K. G. i A. Z. (1) i oskarżonego M. J. (1) od wyroku Sądu Rejonowego w Trzycanie z dnia 23.12.2014r., sygn. akt IIK 255/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Trzycanie

D. M. W. L. M.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Trzycanie wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 roku, sygn. akt II K 255/14 uznał **oskarżonego M. J. (1)** za winnego tego, że:

- w dniu 16 listopada 2013 r. w S., woj. (...), zabrał w celu przywłaszczenia złotą obrączkę damską, złoty pierścionek z koszyczkiem z brylantami, srebrny łańcuszek i zawieszkę w kształcie różyczki o łącznej wartości 4500 zł na szkodę W. i J. C., tj. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i za to przestępstwo na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązano oskarżonego M. J. (1) do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych W. i J. C. solidarnie kwoty 4500 zł.
- w dniu 14 grudnia 2013 r. w T., woj. (...), po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach balkonowych włamał się do domu P. K. skąd zabrał w celu przywłaszczenia telefony komórkowe marki N. (...) i S. (...) H., aparat fotograficzny marki F., kamerę marki S., biżuterię marki A. i Y., plecak dziecięcy, 3 ładowarki do telefonów o łącznej wartości 7263,51 zł i pieniądze w kwocie 500 zł na szkodę P. K., tj. przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. i za to przestępstwo na podstawie art. 279 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączono kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu M. J. (1) powyżej w punktach 1 i 3 i wymierzając mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

W tym samym wyroku uznano **pod sądne K. G.** za winnego tego, że:

- w dniu 16 listopada 2013 r. w S., woj. (...), działając w zamiarze, aby M. J. (1) dokonał czynu zabronionego, ułatwił mu popełnienie kradzieży opisanej powyżej w punkcie 1 przewożąc go kierowanym przez siebie samochodem do S. i z powrotem, tj. przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. wymierzono mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności,
- w dniu 14 grudnia 2013 r. w S., woj. (...), działając w zamiarze, aby M. J. (1) dokonał czynu zabronionego, ułatwił mu popełnienie kradzieży z włamaniem opisanej powyżej w punkcie 3 przewożąc go kierowanym przez siebie samochodem do T. i z powrotem, tj. przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączono kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu K. G. powyżej w punktach 5 i 6 i wymierzono mu karę łączną 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy uznał **oskarżonego A. Z. (1)** za winnego tego, że nieustalonego dokładnie dnia w grudniu 2013 r., nie wcześniej jednak niż 15 grudnia 2013 r., w P., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, po odbyciu w okresie od 21 października 2010 r. do 20 października 2012 r. kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Pile z dnia 5 lipca 2011 r. w sprawie II K 357/11 obejmującej karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie II K 9/09 za umyślne przestępstwo podobne z art. 280 § 1 kk, pomógł M. J. (1) w zbyciu pochodzących z kradzieży telefonu komórkowego marki S. (...) o wartości 107,70 zł i aparatu fotograficznego marki F. o wartości 449 zł, wiedząc że rzeczy te uzyskane zostały w wyniku dokonania kradzieży, tj. przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i za to przestępstwo na podstawie art. 291 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,

Z przedmiotowym wyrokiem nie zgodzili się: **obrońca oskarżonego A. Z. (1), obrońca oskarżonego K. G.,** a także **oskarżony M. J. (1).**

Obrońca A. Z. (1) zaskarżył wyrok w całości. Skarżący zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez błędne przyjęcie, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. a w szczególności, iż pomógł M. J. (2) w zbyciu telefonu komórkowego marki S. (...) o wartości 107,70 zł oraz aparatu fotograficznego marki F. o wartości 449 zł pochodzących z kradzieży wiedząc, że przedmioty te pochodzą z przestępstwa, który to błąd miał istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego K. G. zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za jego podstawę, a mających wpływ na treść wyroku poprzez ustalenie na podstawie nieprawidłowej oceny dowodów, że oskarżony K. G. dopuścił się dwóch przestępstw z art. 18 § 3 k.k. w związku z art. 278 § 1 k.k.
- obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia - art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. polegającą na nie rozważeniu całokształtu okoliczności ujawnionych w sprawie oraz fragmentarycznej, jednostronnej analizie i ocenie dowodów, naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, oraz oparcia orzeczenia o winie oskarżonego tylko na dowodach obciążających i pominięcie dowodów korzystnych dla oskarżonego, co skutkowało ustaleniem, że oskarżony K. G. dopuścił się dwóch przestępstw z art. 18 § 3 k.k. w związku z art. 278 § 1 k.k.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie podsądnego od dokonania przypisanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Trzcie.

Oskarżony M. J. (1) również zaskarżył wyrok w całości. Skarżący ten zakwestionował ocenę wypowiedzi procesowych K. G. oraz A. Z. (2) podkreślając, że stanowią one pomówienia procesowe i wynikają ze zmyślenia wyżej wymienionych osób przeciwko niemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obrońców oskarżonych A. Z. (1) oraz K. G., a także apelacja oskarżonego M. J. (1) okazały się konieczne, doprowadzając do kontroli odwoławczej skutkującej uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy przypomina, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. (tylko) wówczas, gdy spełnione są kumulatywnie, następujące przesłanki:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.)
- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności, przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.)
- jest wyczerpująco i logicznie uzasadnione z jednoczesnym uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.) - tak Sąd Najwyższy m. innymi w wyroku z 9 listopada 1990 r. OSNKW 1991/7-9/41.

Ocena dowodów przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wykracza poza granice sądowej swobody oceny materiału dowodowego. Szczegółowa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak i rozumowania Sądu Rejonowego zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wskazuje że w sprawie występują istotne wątpliwości, które powinien, a nie powziął Sąd I instancji. Sąd odwoławczy na obecnym etapie nie przesądza, czy oskarżeni są winni zarzucanych im przestępstw. O tym rozstrzygnie Sąd I instancji w ponownym postępowaniu, rozwiewając niżej przedstawione wątpliwości i dokonując powtórnej oceny zgromadzonych i uzupełnionych dowodów, odpowiadającej dyrektywie wyrażonej w przepisie art. 7 k.p.k..

Zasadnicze zastrzeżenia Sądu II instancji wzbudza ocena wypowiedzi procesowych K. G. oraz A. Z. (1). Jest to błąd o tyle poważny, że w zasadzie ocena wyjaśnień tych oskarżonych legła u podstaw uznania wszystkich podsądnych za winnych zarzucanych im przestępstw.

Oskarżeni K. G. oraz A. Z. (1) składając oświadczenia dowodowe na rozprawie głównej zakwestionowali autentyczność protokołów postępowania przygotowawczego, które wedle oskarżyciela publicznego stanowią ich wyjaśnienia (k.298,290). Z protokołu przesłuchania z dnia 30 stycznia 2014 roku wynika, że oskarżony M. J. (1) dokonał dwukrotnie zaboru mienia w T. po uprzednim przywiezieniu go tam przez K. G. (k.117-118). Protokół przesłuchania z dnia 29 stycznia 2014 roku wskazuje zaś na przyznanie się A. Z. (1) do winy oraz szczegółowy opis jego zachowań, w tym roli M. J. (1) w przestępczym procederze (k.102-103) Co istotne, treść protokołów stanowiła zasadniczą podstawę oceny pozostałych dowodów ujawnionych w toku postępowania, w szczególności wyjaśnień M. J. (1).

Obaj ci oskarżeni zakwestionowali fakt złożenia takich wyjaśnień i podpisania tych protokołów. Sąd I instancji nie podjął odpowiednich czynności dowodowych celem przesądzenia prawdziwości lub nie twierdzeń tych oskarżonych. Sąd II instancji na obecnym etapie nie przesądza, czy powyższe protokoły są autentyczne i zostały podpisane przez podsądnych. Oczywiście oskarżeni mogli kwestionować na etapie postępowania rozpoznawczego to, że złożyli wyjaśnienia obciążające, wyłącznie z uwagi na realizowanie bieżącej linii obrony. Jednakże a priori nie można wykluczyć, że protokoły ich przesłuchań mogły zostać spreparowane. Sąd I instancji dowolnie uznał, że protokoły musiały zostać podpisane przez wymienionych oskarżonych z tego powodu, że funkcjonariusze policji nie mieliby interesu aby je fałszować. Fałszerstwo takiego protokołu przez funkcjonariuszy publicznych jakimi są policjanci jest bardzo mało prawdopodobne ale jednak możliwe. Nie sposób wykluczyć, że funkcjonariusze policji motywowani wolą szybkiego zakończenia śledztwa i uzyskania materiału obciążającego podsądnych, mogli przekraczać prawo i preparować podpisy podsądnych. Zwykle doświadczenie zawodowe sędziego wskazuje, że niesłuchanie rzadko ale zdarzają się nieuczciwi policjanci, którzy w taki przestępczy sposób postępują.

W tej sytuacji, powinnością Sądu Rejonowego było rozwianie powstałych wątpliwości poprzez zwrócenie się do biegłego z zakresu grafologii o sporządzenie miarodajnej ekspertyzy. Dysponując dopiero tego rodzaju obiektywnym dowodem, Sąd Rejonowy może rozstrzygnąć, czy twierdzenia podsądnych odpowiadają prawdzie, czy stanowią tylko linię obrony. Rozstrzygnięcie powyższej wątpliwości ma zasadnicze znaczenie dla oceny wiarygodności pozostałego materiału dowodowego.

Obrońca oskarżonego A. Z. (1) nie ma racji dyskredytując zeznania Z. P. oraz D. S. z tego powodu, że wyżej wymienione osoby miały nabyć rzecz pochodzącą z przestępstwa. To, że świadkowie mogli brać udział w transakcji nabycia rzeczy pochodzących z przestępstwa nie podważa automatycznie wiarygodności ich relacji procesowych. Sąd Rejonowy wartościując ich wypowiedzi procesowe zwrócił uwagę na to, że świadkowie mogą starać się uchronić przed poniesieniem odpowiedzialności karnej, dostrzegając rozbieżności w relacjach procesowych świadków, co do tego, czy pytali A. Z. (1) o pochodzenie telefonu (s. 8-9 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Należy podkreślić, że ostateczne rozstrzygnięcie o wiarygodności wypowiedzi procesowych tych świadków będzie możliwe dopiero po ustalenia autentyczności wyjaśnień złożonych przez A. Z. (1).

Odnoszenie się do pozostałych zarzutów zawartych w apelacjach jest na obecnym etapie przedwczesne (art. 436 k.p.k.).

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera nadto istotne braki w zakresie ustaleń, co do świadomości K. G., odnośnie pomocnictwa w popełnieniu przestępstwa przez M. J. (1). Sąd Rejonowy na stronie 14 uzasadnienia zaskarżonego wyroku uzasadnił w zasadzie jedynie świadomość K. G., co do pomocnictwa przy popełnieniu drugiego z czynów zarzucanych M. J. (1), mianowicie kradzieży z włamaniem. Nie wiadomo z jakich powodów, Sąd Rejonowy uznał, że K. G. był świadom, że pomaga oskarżonemu M. J. (1) w popełnieniu pierwszego z przypisanych mu czynów. Sąd Rejonowy w wypadku ustaleniu winy i sprawstwa podsądnych w toku ponownego postępowania, winien starannie wykazać, dlaczego uznał, że oskarżeni wypełnili swoim zachowaniem znamiona podmiotowe i przedmiotowe zarzucanych im przestępstw, przedstawiając swoje rozumowanie w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Obrońca K. G. ma rację wskazując, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił, że jego mandant popełnił przestępstwo w formie pomocnictwa do kradzieży z włamaniem w S., podczas gdy M. J. (1) przypisano dokonania tej kradzieży w T. (k.468).

Organ orzekający w punkcie 6 wyroku popełnił zapewne skutek oczywistej omyłki błąd w kwalifikacji prawnej czynu, poprzez wskazanie przepisu art. 278 § 1 k.k., zamiast art. 279 § 1 k.k. (k.468). Z opisu czynu wynika, że oskarżony K. G. pomagał w popełnieniu przestępstwa kradzieży z włamaniem, a nie samej kradzieży.

W toku ponownego postępowania, Sąd Rejonowy przeprowadzi dowód z opinii biegłego grafologa celem zbadania autentyczności podpisów oskarżonych A. Z. (2) i K. G. na kwestionowanych przez nich protokołach. Następnie Sąd I instancji rozstrzygnie o prawdziwości relacji procesowych podsądnych i skonfrontuje je z pozostałym materiałem dowodowym, oceniając wszystkie dowody wedle kryteriów z art. 7 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Trzciance.

SSO Dariusz Śliwiński SSO Małgorzata Winkler-Galicka SSO Leszek Matuszewski